

Zatzebniki dla celów ogólnej orientacji:

10 opisanych

Zatzebników

„dla ogólnej orientacji”

Opis Zataerwików Na ogólnej orientacji.

1. Meldunek Rotm. Druckiego-Lubeckiego z 13 pktk. stacjonów do Gen. Żeligowskiego z dn. 26. VII. 1920 Odpis.
2. Odpis z wyciągu dowództwa 8. dyw. piech. do Dzw. I Armiji L. 8123 / Op. dn. 25 VII 1920
3. Odpis rozmowy pmer Hughes'a Gen. Romera i gen. Siebtyckim z dn. VII.
4. Odpis pisma Sztabu gen. 6788-40 z dn. 25 VII do Dwa I Armiji
5. meldunek sytuacyjny. № 184 z dn. 23. VII 1920r.
6. Odpis depeszy z dn. 23. VII 1920r. podp. Timz. za Des. Fr. Pot. wschod.
7. Odpis pisma Dow. I Armiji bez numeru do Dow. Frontu z dn. 23. VII
8. Odpis meldunku sytuacyjnego dodatkowego podp. Finz.
9. Odpis z wyciągu z rozkazu Sztab. gen. № 3203. z dn. 21. VII 1920 do Dwa Fr. Pot. wschod.
10. Odpis depeszy I armiji № 1525 z dn. 28. VII. Do Dow. Frontu Potrocu - Wschodniego.

ODPIS

Lat 20

Nr. 16 Jasinow 26.7.20. godz. 2.3 0 . do wiadomosci

Do Generała Zeligowskiego

Melduje ze jazda bolszewicka nocuje na wschod lod KORYCYNA . Przypuszczalnie dzis o swicie wyruczy na południe wczoraj t.j. 25 przez wieczor az do nocy w ciagu kilku godzin pułk staczał walki z przewazajacemi siłami przeciwnika . W rejonie na zachód od Janowa obie strony poniosły straty podczas konnych szarż z ktorych poszczególne oddziały bolszewickie zostały rozproszone. Dyslokacja pułku z powodu ktorej znajduje sie ze szwadronem w Jasinowce spowodowała mnie do wysłania niniejszego meldunku. Drucko-Lubecki Rotmistrz 13 pułku Ułanow.

Do Dowodztwa Frontu Połnocno wschodniego

- 1/ W dniu wczorajszym nieprzyjaciel nacierał silnie ze wschodu i północy na Białystok . Silne kolumny piechoty nieprzyjacielskiej uderzyły na Folwarki Małe w kierunku Zabłudowa o godz. 20 -tej kozacy weszli do Zabłudowa o godz.10-30 nieprzyjaciel zajął Wasilków . Artylerja nieprzyjacielska ostrzeliwała Ogrodniszki i Nowodworce / pol. wsch. od Białegostoku/ Nieprzyjaciel nakazał zajęcie twierdzy OSSOWIEC . przeciwko twierdzy działa korpus kawalerji i jedna dywizja piechoty Stwierdzono patrole nieprzyjacielskie w okolicy GONIONDZA
- 2/ Wczoraj I Dyw.Lit.Biał zajmowała w dalszym ciągu swój odcinek bez kontaktu z nieprzyjacielem. Patrole dywizji wysłane na prawo oddziałów 15 dywizji nie napotkały Oddziały 17 dywizji pod naporem nieprzyjaciela na folwaki Małe wycofały się do Zabłudowa , który wkrótce potem opuściły dalej linja nasza przebiegała wczoraj przez DOBRZYNIOWKE , SOBOLEWO, SOWLANY OGRODNICZKI, połdn. od WASILKOWA dalsza linja na zachod bez zmiany . Skutkiem obawy odcięcia poszczególnych oddziałów nakazano w ciągu nocy wyrównanie frontu mniej więcej na linii prostej biegnącej od m. Narem przez ZUKI do CHOROSZCZY . Przybywają transporty grupy Płk. Zagorskiego do tej pory przybyły trzy baony 201 pułku oraz jedna bateria wszystko skierowano do Łap Przybyły uzupełnienia kompanje marszowe dla 13 pułku jeden oficer 200 szeregowych kompanja zapasowa saperow po 4 60 saperow , dla 8 dywizji po 30 saperow, dla Skuckiego pułku 3 marszowki 101 pułku trzech oficerow 524 szeregowych skierowane do 10 dywizji marszowka 101 pułku jeden oficer 186 szeregowych skierowane do grupy Gen. Jędrzejewskiego
- 3/ Stan fizyczny ogromne przemeczenie stan moralny w wiekszej czesci oddziałow zły. 4/ Pogoda ciepło , drogi dobre Z.r. Szef Sztabu KUBIN Płk.Szt.Gen. Nr.3366
- /3 rzym.

Wyciąg z rozkazu Sztab. Gen. Nr. 3203 21.7.20. do Dtwa Fr. Poł. Wschodn.
..... rozkazem niniejszym zarządza się porozumienie z Nacz.
Dow. obsady linii Grajewo- Brzesk Litewski, która biegnie przez następu-
jące miejscowości : Grajewo Ossowiec Wizna rz. Narew potok ORlanka Wierz-
chowice Troscianiec rz. Lesna do Brzesca Litewskiego włącznie I/Linia zo-
staje podzielona na trzy odcinki 1 rzym. odcinek północny od Grajewa
włącznie do Wizny włącznie . Zadanie odcinka osłona flanki północnej wy-
mienionej powyżej linii. Obsada odcinka: 101 pp. rez w Ossowcu / zostanie
tamże niezwłocznie wysłany przez Dep. I. M. S. Wojsk. / 11 i 12 bat. 14 pap.
w Ossowcu zostanie tam niezwłocznie wysłany przez Oddział I Sztabu MS Wojsk.
jeden szwadron jazdy będzie wyznaczony dodatkowo Dtwo odcinka ~~skryptyjxxx~~
obejmuje Płk. KOPA z siedziba w Ossowcu ..... przestrzegac należy
zasady by oddziały zbyt nie rozpraszać i trzymać możliwie skupione w
ważnych punktach oba wymienione odcinki podlegają pod względem taktycznym
M. S. Wojsk. Gen. Insp. Generałowi Józefowi HALLEROWI .....

III/ Granica obszaru etapowego pozostaje jak podane w rozkazie 7926/Org.
t. zn. biegnie z północno zachodniej granicy następujących powiatów Sokołka
Białystok Bielsk Janów Białą Podlaska . Obszar etapowy pozostaje nadal
pod rozkazami Dtwa Frontu co nie wpływa w zupełności na taktyczne użycie
oddziałów wymienionych w pkt. I/.-

Zadanie oddziałów rozmieszczonych na wymienionej linii 1/ osłona flanki
litewskiej naszego frontu skąd zawsze oczekiwać można pewnych niespodzianek.
- nie jest bowiem rzeczą wykluczona marsz oddziałów kawalerji bolszewickiej
po przez terytorjum litewskie w kierunku na Suwalszczyznę skąd w razie braku
osłony skrzydłowej możliwe ~~by~~ byłyby działania na tyły I/ armji w kie-
runku na Warszawę, stąd rola powiększona Płk. Kopie posiada szczególne znacze-
nie i jest wysoce odpowiedzialna II/ zatrzymanie na linii Narwi i Bugu ucie-
kinierów i rozpuszczonych oddziałów własnych ..... III/ w razie jesliby ze
względu na Litwę linja Niemna nie mogła być przez I armję trzymana stworzenie
dla armji powyższej pozycji przyjmującej o którą oprócz się będzie mogła przy
swoim ewentualnie odrocie IV/ Zatrzymanie i tepienie drobniejszych oddziałów
kawalerji bolszewickiej które ewentualnie mogłyby się przedrzeć przez nasz
front- w związku z powyższymi zadaniami należy obsadę linii umieszczać w
zwartych zgrupowaniach w węzłach dróg i komunikacji w miejscach przepraw
przez rzeki przestrzenie pośrednie patrolując jedynie.....

Meldunek Sytuacyjny dodatkowy.:

Od rana 24.7. nieprzyjaciel atakuje na całym froncie I Armji silnie naciera-
jac na prawem skrzydle w rejonie Dubowcy -Rybaki Kowale rownoczesnie około
3 p.południu nieprzyjaciel posuwa sie wzdluz lewego brzegu Niemna w kierunku
Mankowce i wzdluz toru koeljowego Lida-Wołkowysk na tyły I Dyw.Łit.Biał.
Werejki, Brzostowica-Wielka zajete przez kawalerję bolszewicką. Na lewym
skrzydle Gr.Gen. Zeligowskiego nieprzyjaciel atakuje oddziały Gen. Witkow-
skiego z rejonu Kopciówka na południe od Grodna i Karolin 10 Klm. na połud-
niowy zachod od Grodna.Wywiad llniczny w rejonie Grodna stwierdził znaczny
ruch piechoty i kawalerji w miescie na miejscu dawnego mostu kolejowego zosta
zbudowana most pontonny miedzy byłym mostem drogowym i kolejowym szerokie
przejscia z tratw. W poblizu miasta 4 auta pancerne 1 czołg wzglednie ciezki
samochod pancerny. Oddziały własne przemeczone ustawicznymi walkami pod nowym
naporem zaciekle atakujacych się nieprzyjaciela wycofały sie na południe od
miasteczka Wolpa.Z oddziałami 11 dywizji i 7 brygady łącznosc nie nawiązana
Restki 33 zbieraja sie w rejonie na północ od Krynki prawe skrzydło Gen. Je-
drzejewskiego 19 dywizja i 34. brygada atakowane przez nieprzyjaciela z trzech
stron i zagrożone na tyłach wycofały sie w kierunku południowym. Grupa Gen.
Zeligowskiego reszta 8 i 10 dyw.p. w rejonie Indura -Odelsk naciera silnie
od północy przez atakujace silne oddziały npla. Oddziały gen. Witkowskiego
atakowane ze wschodu i zachodu zagięły sie wzdluz toru kolejowego.
Wobez zagrożenia tyłów armji przez oddziały npla ktore wtargnęły miedzy gru-
pami Gen Jedrzejewskiego i Witkowskiego i zupełny brak rezerw na prawym skrzy-
dle zarzadzono stopniowo odejście oddziałów własnych w scisłej łącznosc i
porozumieniu z 15 Dywizja na linje Brzostowica Wielka Swisłocz Krynki Maka-
rowce Odelsk rz. Sidra miasto Swidra

Dow.Fr.Poż.Nr.1801 -c/III

zr.TINZ Płk. i Szef Sztabu.

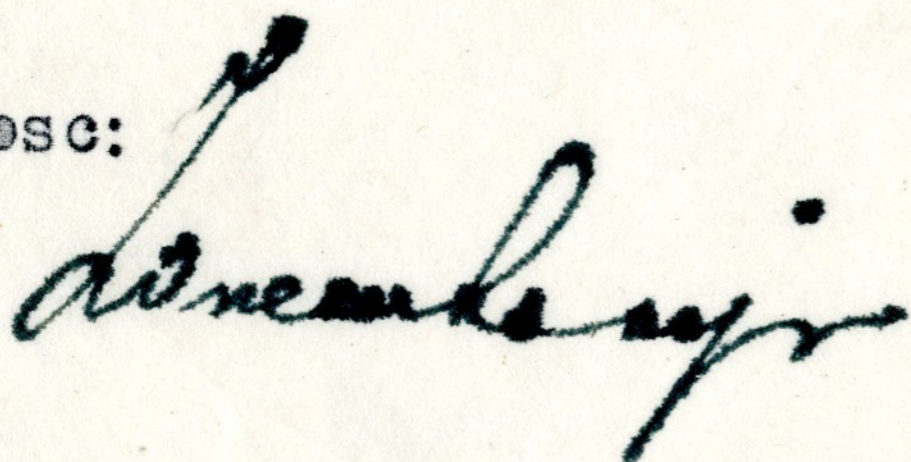
ODPIS

Do dow. Frontu

Dow. I Armji bez numeru 23.7.12.30.

Dodatkowy meldunek sytuacyjny. Nieprzyjaciełowi udało się dziś rano przejść linię Niemna w dwóch miejscach mniejszymi siłami w rejonie DUBNA większymi na odcinek 11 dyw. między LUNNO o Swisłocza. Zarządzone kontrakcje 17 Dyw. jej własnymi rezerwami i kontratak 8-ej dyw.p. celem przywrócenia linii Niemna na odcinku 11 Dyw. Otrzymują Dztwo frontu i dow. 4-ej arm. Dca I Arm. ROMMER Gen. Por. Nr . 3111/3 rzym.

Za zgodność:

A handwritten signature in dark ink, appearing to be 'D. Rommer', written in a cursive style.

ODPIS DEPEZY 23.VII.20.

~~zosta~~ ~~1714~~

Sytuacja w rejonie Rozany wymaga uderzenia w tym kierunku jaknajwiększe mi siłami grupy Generała JUNGA Dowództwo I armji musi sie wobec tego liczyć ze defenzywna grupa Generała JUNGA w Rejonie Pieski Wołkowysk będzie musiała być osłabiona. Wobec tego zarządzi dowództwo I Armji postawienie odpowiedniej rezerwy za swoim prawym skrzydłem aby własnymi siłami skrzydło to możliwie silnie podtrzymywyc Wydane zarządzenia meldowac Otrzymuja Dztwo I i IV Armji I Kwatermistrz Frontu.

DDca Fr.PoŁ. Wschodn.

Nr. 1714/III ZąR. TINZ

Do Dowództwa Frontu Południowo wschodniego meldunek sytuacyjny Nr.184 z
dnia 23.7. roku 20 godz. 16.45.

..... Według meldunku 2 dyw.Lit.Biał. strzelcy graniczn i
obsadzają linje Jasno Filimony Lipsk Kurjanki Bohatyry Rudawka .....

Z.r. Szef Sztanu KUBIB Płk.Szt.Gen. Nr.3122/III.

Do Dwa I Armji Warszawa Sztab Gen. 6788-40 25/7. 3-10

Trzy baony Dtwo Dywizji wyjeżdżają 26 w południe obsadzają jednym bataljonem odcinek Topilec wyłącznie Suraz wyłącznie 2 baony koncentrują Sokoły 1 kompanja w Bielsku . Dalszych trzy baony wagonują koło 28 Dtwo Dyw. w Łatach. Nawiązują łączność z Dtwem Frontu Połudn. Wschodn. Dtwo Dyw, Płk. Zagorskiego.

3/4

ODPIS ROZMOWY PRZEZ HUGESA GEN. ROMMERA Z GEN. SZEPTYCKIM o godz. 16.
22/7.

..... Mam objac pierwsza Armje i dzis wyjezdzam do Białegostoku z sytuacji w Nacz.Dow. mam wrazenie ze bolszewicy skoncentrowali około 20 tysiecy pod Mostami mniej wiecej tp samo pod Słonimem . Ich zamiar koncentracyjny atak w kierunku Białegostoku Tymczasem pierwsza armja ma swoje rezerwy za lewym skrzydłem atak nieprzyjacielski grosi odcięciem pierwszej armji odrzuceniem jej na połnocny zachod . Uwazam przesuniecie rezerwy za Mosty względnie Słonim celem utrzymania tych punktow za konieczne koncentracja pod Grodnem została spowodowana przez pojawienie sie znacznych nieprzyjacielskich sił. Dobrze. Jedz prosto do Białegostoku Koncentracja pod Grodnem została ~~nie~~^{mi} nakazane przez Nacz.Dow. w celu odebrania Grodna utrzymanie linii Szczary jest coraz trudniejsze gdyz tam przewazajace siły a nasz żołnierz mało co trzyma przerzucenie rezerw na twoje prawe skrzydło jest zupełne wskazane wydaj zaraz odpowiednie rozkazy ja jeszcze dowodztwa nie objałem prosze to zarzadzic. Uwazałem tylko za rzecz bardzo nagła i dlatego zwróciłem sie do ciebie. Kiedy bedziesz w Białymstoku . Przypuszczam nad ranem , wyjezdzam około 10-ej wieczor z Warszawy.

ODPIS

WYCIĄG DOWODZTWO 8 Dyw. Piech. do Dztwa I Armji.
L. 8123/Op. dn. 25. VII. 920.

..... Stany dywizji już po wcieleniu uzupełnień przed -
stawiac się beda następujaco:

13 pułk   350 bagnetow

11/33 pp.   370   "

21 pp.   430   "

36 pp: 560   "

---

8 Dywizja 1710 bagnetow.

stok, Bielsk, Janow, Biala Podlaska. Obszar etapowy pozostaje nadal pod rozkazami Dtw'a Frontu co nie wpływa w zupełności na taktyczne użycie oddziałów wymienionych w punkcie rzym. I i rzym. IV. Zadanie oddziałów rozmieszczonych na wymienionej linii: 1/ osłona flanki litewskiej naszego frontu skąd zawsze oczekiwać można pewnych niespodzianek, nie jest bowiem rzeczą wyłączone, marsz oddziałów kawalerji bolszewickiej po przez terytorjum litewskie w kierunku na Suwalszczyznę skąd w razie braku osłony skrzydłowej możliwie byłyby działania na tyły. rzym I Armji i w kierunku na Warszawę. Stąd rola powierzona Plk. KOPIE posiada szczególne znaczenie i jest wysoce odpowiedzialna. 2/ Zatrzymanie na linii Narwi i Bugu uciekinierów i rozpuszczonych oddziałów własnych, sprawowanie nad oficerami opuszczającymi swe posterunki oraz dezertkami sądownictwa doraźnego, w tym celu zostanie utworzone przy Sądzie Polowym które będą pracować procedura doraźna w myśl ustaw uchwalonych przez ROP, jeden sąd na odcinku i do rozporządzenia pplk. KOPA w Ossowcu, dwie pozostałe na odcinku plk. Zagorskiego w Łapach oraz w Kleszelach. 3/ W razie jesliby ze względu na Litwę linja Niemna nie mogła być przez I Armję trzymana, stworzenie dla Armji powyższej pozycji przyjmującej o która oprócz się będzie mogła przy swym ewentualnym odwróceniu. 4/ Zatrzymanie i tepienie drobniejszych oddziałów bolszewickich które ewentualnie mogłyby się przedrzeć przez nasz front. W związku z powyższymi zadaniami należy obsadę linii umieszczać w zwartych zgrupowaniach w węzłach grup i komunikacji, w miejscach przepraw przez rzeki, przestrzenie pośrednio patrolujące jedynie. V. W sprawie technicznych umocnień linii Grajewo-Białystok będą wydane oddzielne uzupełniające rozkazy M.S. Wojsk Dep. II. przy czem techniczne kierownictwo budowy leży w rękach Generala Wroczyńskiego. VI. Otrzymują: Gen. L.A.O. Nacz. Dow. Oddział I, II, III, IV D.O. Gen. Warszawa, D.O.G. Lublin, Dowództwo Frontu Poln. Wschodniego, Dtwo Obozu Warownego Brzesk Litewski, Oddział IV, Sztab M.S. Wojsk. Oddział I. Sekcja Mob. Dep. II. M.S.W. Gen. Wroczyński, Plk. Młodzianowski.~

Podpisał Wiceminister Spraw Wojsk. SOSNOKOWSKI

Gen. Por.